

**गैर आवासीय नेपाली संघको विधान २००३
(२००९ को संशोधन सहित मिलाइएको रूपमा)**

प्रस्तावना

नेपालको विकास र प्रवर्द्धनमा टेवा पुऱ्याउन, विश्वका विभिन्न मुलुकहरुमा बसोवास गरिरहेका गैर आवासीय नेपालीहरुको हितको पक्षपोषण गर्न संगठित रुपले अधि बढ्नका लागि इस्वी सन् २००३ मा लण्डनमा सम्पन्न गैर आवासीय नेपालीहरुको एक भेलामा व्यापक छलफल भइ आफ्नो गतिविधिहरुलाई समन्वय एवं संचालन गर्न आधारभूत मानव अधिकारप्रति प्रतिवद्ध एक जिम्मेवार संस्थाको गठन हुनु पर्ने आवश्यकतालाई मनन गरी एक स्वतन्त्र, गैर नाफामूलक, गैर राजनीतिक, गैर सरकारी, चिरस्थायी, एक संघको स्थापना गर्नको लागि यो विधान बनाइएको छ ।

परिच्छेद - १

१. नाम र प्रारम्भ
- १.१. यस संस्थाको नाम गैर आवासीय नेपाली संघ (यसपछि यस विधानमा संघ भनिएको छ) हुनेछ । अंग्रेजीमा यस संस्थालाई **Non-Resident Nepali Association** र छोटकरीमा **NRNA** भनिनेछ ।
- १.२. यो विधान अन्तराष्ट्रिय महाअधिवेशनबाट पारित हुनासाथ लागू हुनेछ ।
२. यस संघको मूल मन्त्र “नेपालीका लागि नेपाली” हुनेछ ।
३. संघको आफ्नो छुट्टै छाप, प्रतीक चिन्ह, लेटरहेड, सदस्यता आवेदन फर्म, सदस्यता परिचयपत्र र शपथको नमूना हुनेछ ।
४. संघ नेपालमा दर्ता हुनेछ र यसको सचिवालय पनि नेपालमा स्थापना गरिनेछ ।

परिच्छेद - २

५. परिभाषा
- विषय वा प्रसंगले अर्को अर्थ नलागेमा यस विधानमा
- ५.१. “गैर आवासीय नेपाली” भन्नाले नेपाली मुलको विदेशी नागरिक वा नेपालको चालु अर्थिक वर्षमा १८२ दिन भन्दा बढि दक्षिण एसियाली सहयोग संगठन अन्तर्गतका मुलुकहरु बाहेकका अन्यदेशहरुमा अध्ययन, पेशा रोजगारी वा व्यावसाय गरी बसोवास गर्ने नेपाली नागरिकलाई जनाउँदछ । यसै अनुच्छेदमा उल्लेखित “नेपाली मुलका विदेशी नागरिक” भन्नाले कुनै व्यक्ति साविकमा स्वयम् वा निजको बाबु, आमा, बाजे, वा बज्जे नेपालको नागरिक रही पछि दक्षिण एसियाली सहयोग संगठन (सार्क)को सदस्य मुलुक बाहेक अन्य मुलुकको नागरिकता लिएको व्यक्तिलाई जनाउँदछ । (चौथो अन्तराष्ट्रिय महाधिवेशन द्वारा थप)
- ५.२. “संघ” भन्नाले गैर आवासीय नेपाली संघ लाई जनाउनेछ ।
- ५.३. “अन्तराष्ट्रिय समन्वय परिषद्” भन्नाले संघको अन्तराष्ट्रिय समन्वय परिषद्लाई जनाउनेछ ।
- ५.४. “राष्ट्रिय समन्वय परिषद्” भन्नाले संघको राष्ट्रिय समन्वय परिषद्लाई जनाउनेछ ।
- ५.५. “सम्मेलन” भन्नाले संघको विश्व सम्मेलनलाई जनाउनेछ ।
- ५.६. “अन्तराष्ट्रिय महाधिवेशन” भन्नाले संघको अन्तराष्ट्रिय महाधिवेशनलाई जनाउनेछ ।
- ५.७. “विशेष महाधिवेशन” भन्नाले संघको विशेष महाधिवेशनलाई जनाउनेछ ।
- ५.८. “राष्ट्रिय महाधिवेशन” भन्नाले राष्ट्रिय समन्वय परिषदको अधिवेशनलाई जनाउने छ ।
- ५.९. “अधिवेशन” भन्नाले राष्ट्रिय समन्वय परिषद् अन्तर्गत गठित सम्बन्धित राष्ट्रका क्षेत्रीय समन्वय परिषद्हरुको अधिवेशनलाई जनाउने छ ।
- ५.१०. “सचिवालय” भन्नाले संघको दैनिक कार्य सञ्चालनार्थ नेपालमा स्थापना गरिएको कार्यालयलाई जनाउनेछ ।
- ५.११. “कार्यालय पदाधिकारी” भन्नाले, अध्यक्ष, उपाध्यक्षहरु, महासचिव, सचिव, कोषाध्यक्ष, प्रवक्ता, (चौथो अन्तराष्ट्रिय महाधिवेशन द्वारा थप) तत्क्ष क्षेत्रीय संयोजकहरु, तत्क्ष (चौथो अन्तराष्ट्रिय महाधिवेशन द्वारा हटाइएको) क्षेत्रीय उपसंयोजकहरु, महिला संयोजक, महिला उपसंयोजक, युवा संयोजक र युवा उप संयोजक (चौथो अन्तराष्ट्रिय महाधिवेशन द्वारा थप) लाई सम्भन्नु पर्छ ।
- ५.१२. “अध्यक्ष” भन्नाले संघको अध्यक्षलाई जनाउने छ ।
- ५.१३. “उपाध्यक्ष” भन्नाले संघको उपाध्यक्षलाई जनाउनेछ ।
- ५.१४. “महासचिव” भन्नाले संघको महासचिवलाई जनाउने छ ।
- ५.१५. “सचिव” भन्नाले संघको सचिवलाई जनाउनेछ ।
- ५.१६. “कोषाध्यक्ष” भन्नाले संघको कोषाध्यक्षलाई जनाउनेछ ।
- ५.१७. “क्षेत्रीय संयोजक” भन्नाले संघको क्षेत्रीय संयोजकलाई जनाउनेछ ।
- ५.१८. “उपसंयोजक” भन्नाले संघको क्षेत्रीय उपसंयोजकलाई जनाउनेछ ।

- ५.१९. “साधारण सदस्य” भन्नाले संघको साधारण सदस्यलाई जनाउने छ ।
- ५.२०. “पञ्जिकृत सदस्य” भन्नाले संघको “पञ्जिकृत सदस्यलाई जनाउनेछ ।
- ५.२१. “मानार्थ सदस्य” भन्नाले संघको मानार्थ सदस्यलाई जनाउनेछ ।
- ५.२२. “सम्बद्ध सदस्य” भन्नाले संघको सम्बद्ध सदस्यलाई जनाउनेछ ।
- ५.२३. “सल्लाहकार” भन्नाले संघको सल्लाहकारलाई जनाउनेछ ।
- ५.२४. “अन्तराष्ट्रिय कार्यकारी सचिवालय” भन्नाले अध्यक्ष, उपाध्यक्षहरु, महासचिव, सचिव, कोषाध्यक्ष, क्षेत्रीय संयोजकहरु, क्षेत्रीय उपसंयोजकहरु, महिला संयोजक, महिला उप संयोजक, युवा संयोजक, युवा उप संयोजक (चौथो अन्तराष्ट्रिय महाधिवेशन द्वारा थप) तथा संघको प्रवक्ता रहेको कार्यकारी समितिलाई जनाउनेछ ।
- ५.२५. “छाप” भन्नाले संघको छापलाई जनाउनेछ ।
- ५.२६. “लेटरहेड” भन्नाले संघको लेटरहेडलाई जनाउनेछ ।
- ५.२७. “क्षेत्रीय सम्मेलन” भन्नाले संघको क्षेत्रीय सम्मेलनलाई जनाउनेछ ।
- ५.२८. “विश्व सम्मेलन” भन्नाले संघको विश्व सम्मेलनलाई जनाउनेछ ।
- ५.२९. “समिति” भन्नाले संघको समितिलाई जनाउनेछ ।
- ५.३०. “कार्यदल वा अंग्रेजीमा Task Force” भन्नाले अन्तराष्ट्रिय समन्वय परिषदले विधानको धारा १७.८ बमोजिम गठन गरेका कार्यदल वा अंग्रेजीमा Task Forceलाई जनाउने छ । (चौथो अन्तराष्ट्रिय महाधिवेशन द्वारा थप)
- ५.३१. “दर्ता शुल्क” भन्नाले विश्व सम्मेलन वा अन्तराष्ट्रिय महाधिवेशन वा राष्ट्रिय महाधिवेशन वा क्षेत्रीय सम्मेलनमा भाग लिन नाम दर्ता गर्दा लाग्ने दस्तुरलाई जनाउनेछ ।
- ५.३२. “एकवचन” शब्दले बहुवचन र बहुवचन शब्दले एकवचनलाई समेत जनाउनेछ ।
- ५.३३. “पुलिङ्ग” शब्दले स्त्रीलिङ्ग समेतलाई जनाउनेछ ।
- ५.३४. “व्यक्ति” शब्दले प्राकृतिक र कानूनी दुवै व्यक्तिलाई जनाउनेछ ।

परिच्छेद - ३

६. उद्देश्यहरु :-

- विदेशमा बस्ने नेपालीहरुलाई एकजुट गराउने, नेपालभित्र र बाहिर उनीहरुको उद्देश्यलाई प्रवर्द्धन गर्ने र उनीहरुलाई नेपालको हितमा योगदान गर्न परिचालन गर्नु नै संघको मुख्य उद्देश्य रहनेछ । यी उद्देश्यहरु प्राप्त गर्नका लागि संघले देहाय बमोजिमका कार्यहरु गर्नेछ ।
- ६.१. विदेशमा बस्ने नेपालीहरुको हितलाई संरक्षण गर्ने एवं नेपालको प्रवर्द्ध गर्ने ।
- ६.२. संसारभरिका नेपाली संघ संगठनहरूसँग समन्वय कायम गर्ने एवं विश्व सञ्जाल स्थापना गरी गैर आवासीय नेपालीहरुको साभा संस्थाको रुपमा तिनको प्रतिनिधित्व गर्ने ।
- ६.३. गैर आवासीय नेपालीको पूजी र मानव संसाधनको लगानी नेपालको चौचर्फि विकासमा लगानी गर्न नेपाल सरकार र नेपाली उद्यमीहरूसँग साभेदारी स्थापना गर्ने र त्यसको विकास गर्ने ।
- ६.४. विदेशी मुलुकमा नेपाली संस्कृति र पर्यटनको प्रवर्द्धन गर्ने ।
- ६.५. विदेशी प्रत्यक्ष लगानीलाई नेपालभित्र आकर्षण गर्नका लागि उत्प्रेरकको रुपमा कार्य गर्ने ।
- ६.६. गैर आवासीय नेपालीहरु बसोबास गरि रहेका मुलुकहरुमा उनीहरुको स्थायित्व र समग्र हितका लागि क्रियाशिल रहने । (चौथो अन्तराष्ट्रिय महाधिवेशन द्वारा थप)

परिच्छेद - ४

७. सदस्यता :-

- कानून बमोजिम गैर आवासीय नेपालीको हैसियत कायम रहेसम्म यस संघको सदस्यता कायम रहनेगरि विधानको अनुसुचि ५ बमोजिमको सदस्यता परिचय पत्र प्रदान गरिनेछ । संघका सदस्यता देहाय बमोजिम चार प्रकारका हुनेछन् ।
- ७.१. साधारण सदस्य :-
चालु अर्थिक वर्षमा १८२ दिन भन्दा बढि दक्षिण एसियाली सहयोग संगठन अन्तर्गतका मुलुकहरु बाहेकका अन्यदेशहरुमा अध्ययन पेशा रोजगारी वा व्यावसाय गरी बसोबास गर्ने नेपाली नागरिक वा नेपाली मुलका विदेशी नागरिक यस संघका साधारण सदस्य हुनेछन् ।
- ७.२. पञ्जिकृत सदस्य :-
यस विधानमा तोकिए बमोजिम राष्ट्रिय समन्वय परिषद वा राष्ट्रिय समन्वय परिषद गठन भइ नसकेका राष्ट्रमा अन्तराष्ट्रिय समन्वय परिषदबाट सदस्यता प्राप्त गर्ने व्यक्तिहरु संघको पञ्जिकृत सदस्य हुनेछन् ।

- ७.३. सम्बद्ध सदस्य :-
नेपाललाई सहयोग र प्रवर्द्धन गर्न चाहने गैरनेपाली मूलको व्यक्ति वा संस्था संघको सम्बद्ध सदस्य हुनेछ ।
- ७.४. मानार्थ सदस्य :-
गैर आवासीय नेपालीको हकहित संरक्षणमा उल्लेखनीय योगदान पुऱ्याएका व्यक्तिहरुलाई अन्तराष्ट्रिय समन्वय परिषदले मानार्थ सदस्य प्रदान गर्नेछ ।
८. सदस्यताको लागि योग्यता :-
देहायको योग्यता पुगेको व्यक्तिहरु संघको पञ्जिकृत सदस्य हुनेछन् ।
- ८.१. नेपालको चालु आर्थिक वर्षमा १८२ दिन भन्दा बढि दक्षिण एशियाली मुलुकहरु बाहेकका अन्य मुलुकहरुमा रहेको ।
- ८.२. नेपाली नागरिक वा नेपाली मूलको विदेशी नागरिक भएको ।
- ८.३. १८ वर्ष उमेर पुरा भएको ।
- ८.४. यस विधानको धारा ५.१ को परिभाषा बमोजिम परेको । (चौथो अन्तराष्ट्रिय महाधिवेशन द्वारा थप) ८
९. सदस्यता शुल्क र सदस्यको विवरण :-
- ९.१. पञ्जिकृत सदस्यता जारी गर्ने अधिकार राष्ट्रिय समन्वय परिषदलाई हुनेछ । सम्बद्ध सदस्यता राष्ट्रिय समन्वय परिषदको सिफारिशमा अन्तराष्ट्रिय समन्वय परिषदले प्रदान गर्नेछ । तर राष्ट्रिय समन्वय परिषद गठन भइ नसकेका मुलुकहरुको हकमा भने अन्तराष्ट्रिय समन्वय परिषदले प्रदान गर्नेछ ।
- ९.२. पञ्जिकृत सदस्यता शुल्क अन्तराष्ट्रिय समन्वय परिषदले तोके बमोजिम हुनेछ । पञ्जिकृत सदस्यता शुल्क अन्तराष्ट्रिय समन्वय परिषदको कोषमा जम्मा गरिनेछ ।
- ९.३. राष्ट्रिय समन्वय परिषदले आवश्यक ठानेमा अतिरिक्त शुल्क तोक्न सक्नेछ । यसरी तोकीएको अतिरिक्त शुल्क राष्ट्रिय समन्वय परिषदको कोषमा रहनेछ ।
- ९.४. राष्ट्रिय समन्वय परिषदले यसका सदस्यहरुको विवरण अन्तराष्ट्रिय समन्वय परिषदलाई पठाउने छ ।
- ९.५. अन्तराष्ट्रिय समन्वय परिषदले संघको सम्पूर्ण पञ्जिकृत सदस्यहरुको अभिलेख राख्नेछ ।
१०. सदस्यताको समाप्ति एवं सदस्यहरुको अधिकार र उत्तरदायित्वहरु :-
- १०.१. प्रत्येक सदस्यहरुको अधिकार र उत्तरदायित्व व्यक्तिगत हुनेछ र अन्य व्यक्तिमा हस्तान्तरणयोग्य हुनेछैन ।
- १०.२. यस विधान र राष्ट्रिय समन्वय परिषदको विधान सहित (चौथो अन्तराष्ट्रिय महाधिवेशन द्वारा थप) संघको अन्य निर्णयहरुको पालना गर्नु र संघको उद्देश्यहरुलाई प्राप्तिका लागि आफ्नो अधिकतम सामर्थ्यको प्रयोग गर्नु हरेक सदस्यहरुको उत्तरदायित्व हुनेछ ।
- १०.३. पञ्जिकृत सदस्यहरुलाई सम्बन्धित राष्ट्रिय महाधिवेशनमा भाग लिने, कुनै पनि निर्वाचित हुने पदमा उम्मेदवार हुने वा मतदान गर्न पाउने तथा अन्तराष्ट्रिय महाधिवेशनमा भाग लिन प्रतिनिधि चुनिनकालागि उम्मेदवार बन्ने हक हुनेछ । साधारण सदस्यले सम्बन्धित राष्ट्रिय महाधिवेशनमा वा संघको कुनै पनि तहको अधिवेशनमा भाग लिन पञ्जिकृत सदस्यता लिनु पर्नेछ ।
- १०.४. मानार्थ तथा सम्बद्ध सदस्यहरुलाई राष्ट्रिय महाधिवेशन, विश्व सम्मेलन र अन्तराष्ट्रिय महाधिवेशनमा भाग लिने हक हुनेछ । तर उनीहरुलाई संघको कुनै पनि पदको निर्वाचनको लागि उम्मेदवार खडा हुन एवं निर्वाचनमा मतदान गर्ने हक हुनेछैन ।
- १०.५. देहायको अवस्थामा गैर आवासीय नेपाली संघको सदस्यता समाप्त हुनेछ ।
- १०.५.१ कानून बमोजिम गैर आवासीय नेपालीको हैसियत समाप्त भएमा,
- १०.५.२ सदस्यको मृत्यु भएमा,
- १०.५.३ विधान बमोजिम राष्ट्रिय समन्वय परिषदले गरेको कारवाही अन्तराष्ट्रिय समन्वय परिषदले सदर गरेमा,
- १०.५.४ कुनै पनि पञ्जिकृत सदस्यले लिखित रुपमा एक महिनाको सुचना राष्ट्रिय समन्वय परिषदका अध्यक्षलाई दिएर संघको सदस्यता परित्याग गर्नको लागि निवेदन गर्न सक्नेछ । निवेदन स्वीकृत भएमा राष्ट्रिय समन्वय परिषदले तोकेको मितिबाट निजको संघको पञ्जिकृत सदस्यता अन्त्य हुनेछ ।

परिच्छेद - ५

११. विश्व सम्मेलन
अन्तराष्ट्रिय समन्वय परिषदले संघको विश्व सम्मेलन अन्तराष्ट्रिय महाधिवेशनको मिति सगै मेल खाने गरी दुई वर्षमा घटिमा एक पटक आयोजना गर्ने छ । अन्तराष्ट्रिय समन्वय परिषदले अन्तराष्ट्रिय महाधिवेशन र विश्व सम्मेलनको समय, स्थान र छलफलको विषय सूची तोक्नेछ ।

१२. क्षेत्रीय सम्मेलन :-

कुनै क्षेत्रमा बस्ने गैर आवासीय नेपालीहरूको वस्तुस्थितिलाई राम्रोसंग बुझ्न र गैर आवासीय नेपालीको हक अधिकार संरक्षणको अभियान प्रवर्द्धन गर्नका लागि अन्तराष्ट्रिय समन्वय परिषदले समय-समयमा संसारका विभिन्न भागहरूमा क्षेत्रीय सम्मेलनको आयोजना गर्न सक्नेछ ।

१३. अन्तराष्ट्रिय महाधिवेशन :-

अन्तराष्ट्रिय महाधिवेशनमा राष्ट्रिय समन्वय परिषद्बाट पठाइएका प्रतिनिधिहरू, अन्तराष्ट्रिय समन्वय परिषद्का पदाधिकारी सदस्यहरू, सल्लाहकार हरू, अन्तराष्ट्रिय समन्वय परिषदले तोके बमोजिमका पर्यवेक्षकहरू र सम्बद्ध सदस्यहरूले भाग लिन पाउनेछन् । तर सल्लाहकार, (चौथो अन्तराष्ट्रिय महाधिवेशन द्वारा हटाइएको) पर्यवेक्षक र सम्बद्ध सदस्यहरूलाई मतदान गर्ने वा उम्मेदवारी दिने अधिकार रहने छैन ।

१३.१. अन्तराष्ट्रिय महाधिवेशन संघको सर्वोच्च अंग हुनेछ । अन्तराष्ट्रिय महाधिवेशन दुई वर्षमा एक पटक सम्पन्न हुनेछ ।

१३.२. अन्तराष्ट्रिय समन्वय परिषदले आवश्यक देखेमा तोकिएको अन्तराष्ट्रिय महाधिवेशनको मितिलाई पछि सार्न वा स्थगित गर्न सक्नेछ । तर यो अवधि ६ महिना भन्दा बढी हुनेछैन ।

१३.३. अन्तराष्ट्रिय महाधिवेशन र विश्व सम्मेलन हुने समय, र स्थानको औपचारिक घोषणा अन्तराष्ट्रिय महाधिवेशन हुनु भन्दा ३ महिना अगावै गरिनु पर्नेछ ।

१३.४. पञ्जिकृत सदस्यले अन्तराष्ट्रिय महाधिवेशनमा भाग लिनको लागि अन्तराष्ट्रिय समन्वय परिषदले तोकेको समय भित्र आफ्नो नाम रीतपूर्वक राष्ट्रिय समन्वय परिषदमा दर्ता गराउनु पर्नेछ । यसरी दर्ता गरिएता पनि यसै विधानको धारा १३.८ बमोजिम अन्तराष्ट्रिय महाधिवेशन प्रतिनिधि चुनिनु पर्नेछ ।

१३.५. राष्ट्रिय समन्वय परिषद स्थापना नभएका देशका पञ्जिकृत सदस्यहरूले आफ्नो नाम तोकिएको समय भित्र रीतपूर्वक अन्तराष्ट्रिय समन्वय परिषदमा दर्ता गराउन सक्नेछन् ।

१३.६. पञ्जिकृत सदस्यले अन्तराष्ट्रिय महाधिवेशनमा उपस्थित हुनकालागि राष्ट्रिय समन्वय परिषदले जारी गरेको दर्ता प्रमाण पत्र पेश गर्नु पर्नेछ ।

१३.७. बहालवाला अन्तराष्ट्रिय समन्वय परिषदका पदाधिकारी एवं सदस्यहरूलाई संघको अन्तराष्ट्रिय महाधिवेशनमा भाग लिने हक स्वतः हुनेछ ।

१३.८. अन्तराष्ट्रिय महाधिवेशनमा भाग लिनकालागि सम्बन्धित राष्ट्रिय समन्वय परिषदले प्रत्येक १० (दश) जना पञ्जिकृत सदस्य संख्या बराबर एक जना प्रतिनिधि (१:१०) चयन गर्नेछ । राष्ट्रिय समन्वय परिषदले अन्तराष्ट्रिय महाधिवेशन प्रतिनिधिहरू चयन गर्दा सर्व सम्मत नभएमा निर्वाचन प्रक्रियाको माध्यमबाट चयन गर्नु पर्ने छ । यसरी चुनिने अन्तराष्ट्रिय महाधिवेशन प्रतिनिधिको संख्या अधिकतम १००(एकसय)हुनेछ । (चौथो अन्तराष्ट्रिय महाधिवेशन द्वारा थप)

१४. अन्तराष्ट्रिय महाधिवेशनका कार्यहरू

अन्तराष्ट्रिय महाधिवेशनको कार्यहरू देहाय बमोजिम हुनेछ :

१४.१. अन्तराष्ट्रिय समन्वय परिषदको कार्यकारी समिति (चौथो अन्तराष्ट्रिय महाधिवेशन द्वारा हटाइएको)बाट सञ्चालित क्रियाकलापहरूलाई मूल्यांकन गर्ने र अन्तराष्ट्रिय समन्वय परिषदलाई निर्देशन दिने ।

१४.२. अन्तराष्ट्रिय समन्वय परिषदको कार्यकारी समितिको निर्वाचन गर्ने ।

१४.३. संघको उद्देश्य प्राप्तिको लागि संघको नीतिहरू तय गर्ने ।

१४.४. आवश्यकतानुसार संघको विधानको संशोधन गर्ने ।

१४.५. संघको नीति तथा कार्यक्रमहरूको निर्माण र विकास गर्ने ।

१४.६. संघका विभिन्न विभागहरू, समितिहरू एवं राष्ट्रिय समन्वय परिषदका प्रतिवेदनहरूलाई अनुमोदन गर्ने ।

१४.७. अन्तराष्ट्रिय समन्वय परिषदका विभिन्न प्रतिवेदनहरू, द्वय-वार्षिक क्रियाकलापहरू र लेखा परिक्षण प्रतिवेदनलाई अनुमोदन गर्ने ।

१५. संघको विशेष महा (चौथो अन्तराष्ट्रिय महाधिवेशन द्वारा थप) अधिवेशन

अन्तराष्ट्रिय समन्वय परिषदका साधारण बहुमत सदस्यहरूले विशेष अन्तराष्ट्रिय महाधिवेशन बोलाउन आवश्यक भएको ठानेमा जुनसुकै बेला विशेष अन्तराष्ट्रिय महाधिवेशनको माग गर्न सक्नेछन् । विशेष अन्तराष्ट्रिय महाधिवेशन माग गरिएको ३ महिनाभित्र विशेष अन्तराष्ट्रिय महाधिवेशन बस्नु पर्नेछ । विशेष अन्तराष्ट्रिय महाधिवेशनको अध्यक्षता अन्तराष्ट्रिय समन्वय परिषदका अध्यक्षले गर्नेछन् । निजको अनुपस्थितिमा अन्तराष्ट्रिय समन्वय परिषदको निर्णय अनुसार दुई उपाध्यक्ष मध्ये अन्तराष्ट्रिय समन्वय परिषदले तोकेको (चौथो अन्तराष्ट्रिय महाधिवेशन द्वारा हटाइएको) एक जनाले विशेष अन्तराष्ट्रिय महाधिवेशनको अध्यक्षता गर्नेछ । विशेष अन्तराष्ट्रिय महाधिवेशनमा धारा १३ बमोजिमका प्रतिनिधिहरूलाई भाग लिने हक हुनेछ । विशेष महा (चौथो अन्तराष्ट्रिय महाधिवेशन द्वारा थप) अधिवेशनले विशेष महा (चौथो अन्तराष्ट्रिय महाधिवेशन द्वारा थप) अधिवेशनको माग गर्दा दिइएको निवेदनमा औलाइएका विषयहरू उपर मात्रै निर्णय गर्नेछ ।

परिच्छेद - ६

१६. **संरक्षक परिषद** (चौथो अन्तर्राष्ट्रिय महाधिवेशन द्वारा थप)
गैर आवासीय नेपाली संघ अन्तर्राष्ट्रिय समन्वय परिषदमा रहि योगदान गरिसकेका व्यक्तित्वहरुलाई गैर आवासीय नेपाली संघको बृहत्तर दायरा भित्र रही निरन्तर गैर आवासीय नेपाली संघ र गैर आवासीय नेपालीहरुको हितकालागि योगदान गर्न र गैर आवासीय नेपाली संघको विश्वव्यापी स्वरुपलाई मजबुत पाउँदै गैर आवासीय नेपालीहरुको एकताकालागि योगदान गर्न एक प्रमुख संरक्षक सहित बढिमा ४ (चार) जना संरक्षक रहेको संरक्षक परिषदको व्यवस्था हुनेछ। संरक्षक परिषद सदस्यहरु को चयन अन्तर्राष्ट्रिय समन्वय परिषदले २ वर्षकालागि गर्नेछ।
- १६.१. **अधिकार**
१६.२. गैर आवासीय नेपाली संघको हरेक तहका गतिविधिहरुमा सरिक हुन पाउने
१६.३. गैर आवासीय नेपाली संघको हरेक सुचनाहरु प्राप्त गर्न पाउने
१६.४. अन्तर्राष्ट्रिय समन्वय परिषदका बैठकहरुमा भाग लिन पाउने तर मतदान गर्न नपाउने र कोरमकालागि गणना नहुने
१६.५. अन्तर्राष्ट्रिय समन्वय परिषद निष्क्रिय रहन गएमा वा अत्यन्तै विवादित भइ संस्था विभाजित हुने अवस्थाको सृजना भएमा संरक्षक परिषदले अन्तर्राष्ट्रिय समन्वय परिषदलाई बैठक बस्न निर्देशन दिने र बैठक बस्न नसके वा निर्देशनको पालना नभए सम्पूर्ण राष्ट्रिय समन्वय परिषदको अध्यक्षहरुको भेला आयोजना गर्ने र संस्थाको संरक्षण गर्ने
- १६.६. **काम कर्तव्य**
१६.७. संघले अवलम्बन गर्ने हरेक नीति बमोजिम कार्य सम्पादन गर्ने
१६.८. संघले अधि सारेका कार्यक्रमहरु सम्पन्न गर्न आफ्नो तर्फबाट योगदान गर्ने
१६.९. संघको अनुरोध बमोजिम विभिन्न राष्ट्रिय तथा अन्तर्राष्ट्रिय स्तरका विभिन्न निकायहरुमा वा फोरमहरुमा विविध विषयहरुकालागि संघको प्रतिनिधित्व गर्नु
१६.१०. संघले तोकेका अन्य कामहरु गर्ने
१७. **अन्तर्राष्ट्रिय समन्वय परिषद**
१७.१. अन्तर्राष्ट्रिय महाधिवेशनबाट पारित नीति र कार्यक्रमहरुलाई कार्यान्वयन गर्नको लागि संघको अन्तर्राष्ट्रिय समन्वय परिषद नामक एक कार्यकारी अंग हुनेछ।
१७.२. अन्तर्राष्ट्रिय समन्वय परिषदमा अध्यक्ष, २ जना उपाध्यक्ष, महासचिव, सचिव, कोषाध्यक्ष र एसियाप्रशान्त, युरोप, मध्यपूर्व, उत्तरदक्षिण अमेरिका, अफ्रिका (चौथो अन्तर्राष्ट्रिय महाधिवेशन द्वारा थप) तथा आशिनिया क्षेत्रबाट गरि जम्मा ५(चौथो अन्तर्राष्ट्रिय महाधिवेशन द्वारा हटाइएको) ६(चौथो अन्तर्राष्ट्रिय महाधिवेशन द्वारा थप) जना क्षेत्रीय संयोजकहरु र ५ (चौथो अन्तर्राष्ट्रिय महाधिवेशन द्वारा हटाइएको) ६ (चौथो अन्तर्राष्ट्रिय महाधिवेशन द्वारा थप) जना उप संयोजकहरु, एक जना महिला संयोजक, एक जना महिला उपसंयोजक, एक जना युवा संयोजक, एक जना युवा उप संयोजक (चौथो अन्तर्राष्ट्रिय महाधिवेशन द्वारा थप) प्रत्येक देशका राष्ट्रिय महाधिवेशनबाट निर्वाचित सदस्यहरु, विधानको धारा २२.१३ बमोजिम मनोनित सदस्यहरु तथा विधानको धारा १७.१० बमोजिम मनोनित प्रवक्ता(चौथो अन्तर्राष्ट्रिय महाधिवेशन द्वारा थप) रहने छन्।
१७.३. राष्ट्रिय समन्वय परिषद गठन भइ सकेका मुलुकबाट पञ्जिकृत सदस्य संख्या निम्नतम १०(दश) देखि १००० (एकहजार) सम्ममा १ जना र सो भन्दा बढि पञ्जिकृत सदस्य संख्या रहेमा सदस्य संख्याको अनुपात प्रत्येक एक हजार पञ्जिकृत सदस्य बराबर १ जना अन्तर्राष्ट्रिय समन्वय परिषद सदस्यपदमा सम्बन्धित राष्ट्रिय समन्वय परिषदको राष्ट्रिय महाधिवेशनबाट निर्वाचित हुनेछन्। तर यसरी निर्वाचित सदस्य संख्या बढिमा ५(पाच) जना सम्म मात्र हुनु पर्नेछ। (चौथो अन्तर्राष्ट्रिय महाधिवेशन द्वारा थप)
१७.४. विधानको धारा १७.३ बमोजिम कुनै राष्ट्रबाट अन्तर्राष्ट्रिय समन्वय परिषदकालागि २(दुई) वा सो भन्दा बढि संख्यामा सदस्य निर्वाचित हुने भएमा ती मध्येबाट १(एक)जना सदस्यलाई सम्बन्धित राष्ट्रिय समन्वय परिषदका गतिविधिहरुको नियमित विवरण अन्तर्राष्ट्रिय समन्वय परिषद समक्ष पेश गर्न, अन्तर्राष्ट्रिय समन्वय परिषदका निर्णय तथा निर्देशनहरु राष्ट्रिय समन्वय परिषदमा कार्यान्वयन गराउन, अन्तर्राष्ट्रिय समन्वय परिषदका नियमित सुचनाहरु राष्ट्रिय समन्वय परिषदमा प्रवाह गर्न राष्ट्रिय महाधिवेशनले तोक्ने छ। बांकी अन्य अन्तर्राष्ट्रिय समन्वय परिषदका लागि निर्वाचित सदस्यहरुका हकमा भने यसै धारामा उल्लेख गरिएका काम बाहेकका सम्पूर्ण जिम्मेवारी निर्वाह गर्नु पर्नेछ। (चौथो अन्तर्राष्ट्रिय महाधिवेशन द्वारा थप)
१७.५. यस विधानमा तोकिए बमोजिमको रीत पूरा गरी अन्तर्राष्ट्रिय महाधिवेशनमा भाग लिने प्रतिनिधिहरु अन्तर्राष्ट्रिय समन्वय परिषदको अध्यक्ष पद बाहेकका अन्य पदाधिकारीहरुको पदका लागि उम्मेदवार खडा हुन योग्य हुनेछन्। अध्यक्ष पदकालागि उम्मेदवार बन्नका लागि निज अन्तर्राष्ट्रिय समन्वय परिषद समन्वय परिषद (चौथो अन्तर्राष्ट्रिय महाधिवेशन द्वारा हटाइएको) को पदाधिकारी वा सदस्य वा अन्तर्राष्ट्रिय समन्वय परिषदको सल्लाकार वा कुनै पनि राष्ट्रिय समन्वय परिषदको अध्यक्ष पदमा एक कार्यकाल पूरा गरेको हुनु पर्नेछ।

- १७.६ अन्तराष्ट्रिय समन्वय परिषदलाई यस विधानको अधिनमा रहि आवश्यकता अनुसार नियमावली बनाउने अधिकार हुनेछ ।
- १७.७ आवश्यकता अनुसार राष्ट्रिय समन्वय परिषदको गठन र देहायको अवस्थामा विघटन गर्न वा मान्यता (Recognition) फिर्ता गर्ने अधिकार अन्तराष्ट्रिय समन्वय परिषदलाई हुनेछ ।
- १७.७.१ स्थानीय कानूनले वर्जित गरेको हद बाहेक यस संघको उद्देश्य अनुरूप अगाडि बढ्न अस्वीकार गरेमा
- १७.७.२ अन्तराष्ट्रिय समन्वय परिषदका निर्देशनहरू पालना नगरेमा
- १७.७.३ तदर्थ समिति गठन भएको बढिमा १ वर्षभित्र राष्ट्रिय अधिवेशनको आयोजना गर्न नसकेमा
- १७.८ आवश्यकता अनुसार विभिन्न विभागहरूको गठन गर्ने, विभागहरूको नामाकरण गर्ने, विभागहरूका लागि आवश्यक नियमावली निर्माण गर्ने, आवश्यकता बमोजिम विभिन्न समितिहरूको गठन गर्ने, पारिश्रमिक दिने वा नदिने गरी कर्मचारी नियुक्त गर्ने र तिनीहरूको तलब, एवं सेवाका शर्तहरूको निर्धारण गर्ने अधिकार अन्तराष्ट्रिय समन्वय परिषदलाई हुनेछ ।
- १७.९ गैर आवासीय नेपाली संघलाई नेपाल र नेपालीको सर्वाङ्गित हितमा अधिकतम योगदान पुऱ्याउन आवश्यक सल्लाह दिन सक्ने विभिन्न क्षेत्रमा विशिष्ट ज्ञान हासिल गरि सकेका नेपाली वा गैर नेपाली विशिष्ट व्यक्तित्वहरूलाई अन्तराष्ट्रिय समन्वय परिषदले संघको सल्लाहकारको रूपमा नियुक्त गर्न सक्नेछ ।
- १७.१० अन्तराष्ट्रिय समन्वय परिषदले ~~कार्यालय पदाधिकारी वा सदस्यहरू मध्येबाट~~ (चौथो अन्तराष्ट्रिय महाधिवेशन द्वारा हटाइएको) संघको चालु काम कारवाहीका सम्बन्धमा संघको दृष्टिकोण धारणाहरू सार्वजनिक रूपले अभिव्यक्त गर्न एक जना प्रवक्ता नियुक्ती गर्न सक्नेछ ।
- १७.११ अन्तराष्ट्रिय समन्वय परिषदलाई संघको राष्ट्रिय समन्वय परिषद, सचिवालय, विभागहरू वा अन्य स्थापित निकायहरू, एवं राष्ट्रिय समन्वय परिषदको क्रियाकलापहरूलाई अनुगमन गर्ने र निर्देशनहरू जारी गर्ने अधिकार हुनेछ । तर राष्ट्रिय समन्वय परिषदलाई आफूले प्रतिनिधित्व गरेको देशसग सम्बन्धित विशेष परिस्थितिको उल्लेख गरेर पूर्णविचारको लागि आग्रह गर्ने अधिकार हुनेछ ।
- १७.१२ अन्तराष्ट्रिय समन्वय परिषदले आवश्यकता अनुसार विशेष समितिहरू गठन गर्न एवं तिनीहरूको अधिकार र कर्तव्यहरू तोक्न सक्नेछ । तर यस्ता समितिहरूले संघका अन्य अंग वा अन्तराष्ट्रिय समन्वय परिषदलाई विशेष रूपमा सुम्पिएका कुनै पनि कामहरू गर्ने अधिकार हुनेछैन ।
- १७.१३ अन्तराष्ट्रिय समन्वय परिषदले संघको अन्तराष्ट्रिय महाधिवेशन, क्षेत्रीय सम्मेलन र विश्व सम्मेलनको आयोजना गर्नेछ ।
- १७.१४ अन्तराष्ट्रिय समन्वय परिषदको पदावधि २ वर्षको हुनेछ ।

१८. अन्तराष्ट्रिय समन्वय परिषदको बैठक

- १८.१ अन्तराष्ट्रिय समन्वय परिषदको बैठक सामान्यतया तीन महिनामा एक पटक सम्पन्न हुनेछ । बैठक आवश्यकता अनुसार व्यक्तिहरू भेला भएर वा साइवर वा भिडियो सम्मेलन मार्फत सम्पन्न गरिनेछ ।
- १८.२ संघको कार्यालय पदाधिकारीहरूले बैठक सञ्चालनको कार्यविधि निर्धारण गर्नेछन् ।
- १८.३ बैठकमा प्रत्येक राष्ट्रिय समन्वय परिषदका अध्यक्षहरूले भाग लिन पाउनेछन् । (चौथो अन्तराष्ट्रिय महाधिवेशन द्वारा थप)

१९. अन्तराष्ट्रिय कार्यकारी सचिवालय

- १९.१ अन्तराष्ट्रिय समन्वय परिषदका कामहरूलाई छिटो छरितो गरि सम्पन्न गर्न संघको एक अन्तराष्ट्रिय कार्यकारी सचिवालय हुनेछ ।
- १९.२ अन्तराष्ट्रिय कार्यकारी सचिवालयमा अन्तराष्ट्रिय समन्वय परिषदका सम्पूर्ण पदाधिकारीहरू तथा संघका प्रवक्ता (चौथो अन्तराष्ट्रिय महाधिवेशन द्वारा हटाइएको) रहनेछन् ।
- १९.३ तत्काल अन्तराष्ट्रिय समन्वय परिषदको पूर्ण बैठक बस्न संभव नभएको तर कुनै निर्णय गर्न आवश्यक परेको अवस्थामा (चौथो अन्तराष्ट्रिय महाधिवेशन द्वारा थप) अन्तराष्ट्रिय कार्यकारी सचिवालयले अन्तराष्ट्रिय महाधिवेशनबाट प्राप्त म्याण्डेट बमोजिम निर्णयहरू गर्न र सोको कार्यान्वयन गर्न सक्ने छ । अन्तराष्ट्रिय कार्यकारी सचिवालयका निर्णयहरू अन्तराष्ट्रिय समन्वय परिषदका निर्णयहरू सो सरह हुनेछन् तर त्यस्ता निर्णयहरू आशन्न अन्तराष्ट्रिय समन्वय परिषदको पूर्ण बैठकमा अनुमोदन गराउनु पर्नेछ । अन्तराष्ट्रिय समन्वय परिषदको पूर्ण बैठकमा अनुमोदन हुन नसकेको विषयको हकमा भने अन्तराष्ट्रिय समन्वय परिषदको पूर्ण बैठकको निर्णय बमोजिम हुनेछ ।

२०. सचिवालय

- २०.१ संघको दैनिक कार्यहरू सञ्चालन गर्न संघको सचिवालय नेपालको काठमाडौंमा रहनेछ ।
- २०.२ सचिवालयमा एकजना कार्यकारी निर्देशक, एकजना सञ्चार तथा प्रकाशन अधिकृत, एकजना लेखा अधिकृत र संघको अन्तराष्ट्रिय समन्वय (चौथो अन्तराष्ट्रिय महाधिवेशन द्वारा थप) परिषद ले नियुक्ती गरेका अन्य कर्मचारीहरू रहनेछन् ।
- २०.३ संघको सचिवालय अन्तराष्ट्रिय समन्वय परिषदको (चौथो अन्तराष्ट्रिय महाधिवेशन द्वारा थप) ~~कार्यकारी~~

सचिवालयको (चौथो अन्तराष्ट्रिय महाधिवेशन द्वारा हटाइएको) नीति तथा निर्देशन अनुरूप चल्नेछ ।

२०.४. कार्यकारी निर्देशक वा उसको प्रतिनिधि (चौथो अन्तराष्ट्रिय महाधिवेशन द्वारा हटाइएको) ले अन्तराष्ट्रिय समन्वय परिषदको बैठकमा भाग लिन सक्ने छ । तर उसलाई मताधिकार हुने छैन ।

२१ निर्वाचन कार्यविधि :

- २१.१. देहाय बमोजिम निर्वाचन सम्पन्न गर्न अन्तराष्ट्रिय समन्वय परिषदले एकजना आयुक्त सहित आवश्यकता अनुसारका सदस्यहरू रहने गरि निर्वाचन आयोगको गठन गर्न सक्नेछ । तर यसरी निर्वाचन आयोगमा अन्तराष्ट्रिय समन्वय परिषदद्वारा निर्वाचित आयुक्त एवं सदस्यहरू अधिवेशन प्रतिनिधिहरूबाट अनुमोदित हुनु पर्नेछ । (चौथो अन्तराष्ट्रिय महाधिवेशन द्वारा हटाइएको)
- २१.२. अन्तराष्ट्रिय समन्वय परिषदका पदाधिकारीहरूको निर्वाचन महाधिवेशनमा उपस्थित सम्पूर्ण अन्तराष्ट्रिय महाधिवेशन प्रतिनिधिहरू (चौथो अन्तराष्ट्रिय महाधिवेशन द्वारा थप) अन्तराष्ट्रिय समन्वय परिषदद्वारा हटाइएको) बाट हुनेछ । महिला संयोजक तथा उप महिला उप संयोजकको निर्वाचन अन्तराष्ट्रिय महाधिवेशनका महिला प्रतिनिधिहरू बाट हुनेछ । (चौथो अन्तराष्ट्रिय महाधिवेशन द्वारा थप) अन्तराष्ट्रिय समन्वय परिषदका सदस्यहरू सम्बन्धित राष्ट्रको राष्ट्रिय महाधिवेशनले निर्वाचित (चौथो अन्तराष्ट्रिय महाधिवेशन द्वारा थप) गर्नेछ । क्षेत्रीय संयोजक तथा उप संयोजकहरूको निर्वाचन सम्बन्धित क्षेत्रका महाधिवेशन प्रतिनिधिहरूबाट मात्रै हुनेछ । तर युवा संयोजक तथा उप संयोजकको हकमा भने अन्तराष्ट्रिय समन्वय परिषदले मनोनयन गर्नेछ । (चौथो अन्तराष्ट्रिय महाधिवेशन द्वारा थप)
- २१.३. संघको अध्यक्ष उही पदमा लगातार तीन पदावधि भन्दा बढी पदावधिको लागि पुनः निर्वाचित हुन योग्य हुने छैन ।
- २१.४. अन्तराष्ट्रिय समन्वय परिषदका पदाधिकारी र कार्यकारी सदस्यहरूको पद आकस्मिक रुपमा रिक्त भएमा सो रिक्त पदमा अन्तराष्ट्रिय समन्वय परिषदले अर्को बाकी कार्य अवधिकालागि पदपुर्ति गर्न सक्नेछ । अन्तराष्ट्रिय समन्वय परिषद सदस्यहरूको हकमा भने सम्बन्धित राष्ट्रिय समन्वय परिषदको निर्णय बमोजिम हुनेछ ।
- २१.५. अन्तराष्ट्रिय समन्वय परिषदको (चौथो अन्तराष्ट्रिय महाधिवेशन द्वारा हटाइएको) संघको विधानको (चौथो अन्तराष्ट्रिय महाधिवेशन द्वारा थप) धारा २१.४ बमोजिम पद पुर्ती गर्दा अध्यक्षको हकमा २ जना उपाध्यक्ष मध्येबाट र अन्य पदाधिकारीको हकमा भने अन्तराष्ट्रिय समन्वय परिषदको निर्णय बमोजिम हुनेछ । अन्तराष्ट्रिय समन्वय परिषदको कुनै पनि पदमा निर्वाचित भएमा राष्ट्रिय समन्वय परिषदमा निजको पद रिक्त हुनेछ । यसरी रिक्त हुन आएको पदपुर्ति राष्ट्रिय समन्वय परिषदले गर्नेछ ।

२२. अन्तराष्ट्रिय परिषदका पदाधिकारीहरू र कार्यकारी सदस्यहरूको काम कर्तव्य र अधिकारहरू

२२.१. अध्यक्ष :

- २२.१.१. संघको प्रमुख कार्यकारी अधिकृतको रुपमा कार्य गर्ने ।
- २२.१.२. अन्तराष्ट्रिय समन्वय परिषद, विश्व सम्मेलन र महाधिवेशनको खुलासत्रको अध्यक्षता गर्ने ।
- २२.१.३. अन्तराष्ट्रिय समन्वय परिषदले अन्यथा व्यवस्था गरेकोमा बाहेक विभिन्न विभाग तथा समितिका सदस्यहरूको नियुक्ति गर्ने ।
- २२.१.४. अन्तराष्ट्रिय समन्वय परिषदले तोकिएका अन्य काम कर्तव्यहरू पूरा गर्ने ।
- २२.१.५. कुनै विषयमा मत बराबर भएमा आफ्नो निर्णायक मत प्रयोग गर्ने
- २२.१.६. अन्तराष्ट्रिय समन्वय परिषदका पदाधिकारी सदस्यहरूलाई (चौथो अन्तराष्ट्रिय महाधिवेशन द्वारा हटाइएको) को (चौथो अन्तराष्ट्रिय महाधिवेशन द्वारा थप) जिम्मेवारी तोकने
- २२.१.७. क्षेत्रीय संयोजकहरू मार्फत सम्बन्धित क्षेत्रको आवधिक कार्य विवरण तथा समसामयिक गतिविधिको जानकारी लिने र आवश्यक नीति निर्देशन गर्ने ।

२२.२. उपाध्यक्ष :

- २२.२.१. संघको नेतृत्वका लागि आवश्यकता अनुसार अध्यक्षलाई सहयोग गर्ने ।
- २२.२.२. अध्यक्षको अनुपस्थितिमा अध्यक्षले वा अन्तराष्ट्रिय समन्वय परिषदले तोके बमोजिमका कार्यहरू गर्ने ।
- २२.२.३. तोकिएका अन्य कार्यहरू गर्ने ।

२२.३. महासचिव

- २२.३.१. संघ र अन्तराष्ट्रिय समन्वय परिषदको सम्पूर्ण क्रियाकलापहरूलाई समन्वय गर्ने ।
- २२.३.२. अन्तराष्ट्रिय महाधिवेशन, विश्व सम्मेलन वा अन्तराष्ट्रिय समन्वय परिषदका बैठकहरूको सन्चालन गर्ने र बैठकका निर्णयहरूको अभिलेख राख्ने
- २२.३.३. संघको अभिलेख राख्ने र क्षेत्रीय संयोजकहरू मार्फत राष्ट्रिय समन्वय परिषदहरूलाई पत्रचार गर्ने, ।
- २२.३.४. महासचिवको सांगाठानीक प्रगति प्रतिवेदन अन्तराष्ट्रिय महाधिवेशन सम्पन्न हुन एक महिना अगावै

राष्ट्रिय समन्वय परिषद्मा छलफलकालागि पठाउने ।

- २२.३.५. संघ वा अन्तराष्ट्रिय कार्यकारी सचिवालयले वा अन्तराष्ट्रिय समन्वय परिषदले तोकेका अन्य कार्यहरु गर्ने ।
२२.३.६. संघका सचिवालयका कर्मचारीहरुको कार्य अनुगमन गर्ने (चौथो अन्तराष्ट्रिय महाधिवेशन द्वारा थप)

२२.४. सचिव :

- २२.४.१. आवश्यकता अनुसार महासचिवलाई सहयोग गर्ने ।
२२.४.२. महासचिवको अनुपस्थितिमा निजले तोके बमोजिमका कार्यहरु गर्ने ।
२२.४.३. तोकिएका अन्य कार्यहरु गर्ने ।

२२.५. कोषाध्यक्ष :

- २२.५.१. संघको कोष प्राप्त गर्ने र जिम्मामा लिने ।
२२.५.२. अन्तराष्ट्रिय समन्वय परिषदको निर्देशन र संघको नियम बमोजिम कोषको निकास गर्ने एवं लगानी गर्ने ।
२२.५.३. संघको विविध कोष अभिवृद्धिका लागि विभिन्न उपायहरुको प्रस्ताव गर्ने ।
२२.५.४. अन्तराष्ट्रिय महाधिवेशन र अन्तराष्ट्रिय समन्वय परिषदले तय गरेका विविध कार्यक्रमहरुका लागि आवश्यक रकम तथा परियोजनकालागि श्रोत साधनको परिचालन सम्बन्धि विवरण तयार गरि प्रस्ताव गर्ने ।
२२.५.५. अन्तराष्ट्रिय महाधिवेशनमा वा क्षेत्रीय सम्मेलनमा वा अन्तराष्ट्रिय समन्वय परिषदका बैठकहरुमा अन्तराष्ट्रिय समन्वय परिषदले पारित गरेका कार्यक्रमहरुको आधारमा अनुमानित बजेट तयार गरि प्रस्तुत गर्ने ।
२२.५.६. राष्ट्रिय समन्वय परिषदको कोष व्यवस्थापन र अभिलेख रखाइमा अन्तराष्ट्रिय समन्वय परिषद संग एक रुपता कायम गर्न आवश्यक सहयोग गर्ने ।
२२.५.७. सचिवालयमा नियुक्त लेखा अधिकृतलाई आवश्यकता अनुसार नीति निर्देशन गर्ने, आवश्यकता बमोजिम मासिक प्रतिवेदन, वार्षिक प्रतिवेदन, वार्षिक लेखा प्रतिवेदन तयार गर्ने एवं धारा २७ बमोजिम नियुक्त लेखाद्वारा लेखापरिक्षण गराउने ।
२२.५.८. अर्ध वार्षिक विवरण सम्पूर्ण अन्तराष्ट्रिय समन्वय परिषदका पदाधिकारी सदस्यहरुलाई तथा राष्ट्रिय समन्वय परिषदहरुलाई उपलब्ध गराउने ।
२२.५.९. अन्तराष्ट्रिय महाधिवेशनमा प्रस्तुत गरिने कोषाध्यक्षको आर्थिक प्रतिवेदन अन्तराष्ट्रिय महाधिवेशन सम्पन्न हुन एक महिना अगावै राष्ट्रिय समन्वय परिषदहरुमा पठाउने ।
२२.५.१०. विधानमा तोकिएका अन्य कार्यहरु गर्ने ।

२२.६. क्षेत्रीय संयोजक

- २२.६.१. विधानको धारा १६.२ बमोजिम निर्वाचित क्षेत्रीय संयोजक सम्बन्धित क्षेत्रको प्रमुखको हैसियतले कार्य गर्ने ।
२२.६.२. सम्बन्धित क्षेत्रका राष्ट्रिय समन्वय परिषदका गतिविधिहरु सम्बन्धित मुलुकबाट निर्वाचित अन्तराष्ट्रिय समन्वय परिषद सदस्यहरुबाट जानकारी लिने ।
२२.६.३. आवश्यकता अनुसार क्षेत्रीय बैठक बोलाउने । त्यस्ता बैठकहरुको अध्यक्षता गर्ने ।
२२.६.४. सम्बन्धित क्षेत्रको गतिविधिहरुको अर्धवार्षिक विवरण अध्यक्ष समक्ष पेश गर्ने ।
२२.६.५. अन्तराष्ट्रिय समन्वय परिषदका निर्णयहरु कार्यान्वयन गर्न गराउन सम्बन्धित सदस्यहरुलाई निर्देशन जारी गर्ने ।
२२.६.६. संघको क्षेत्रीय सम्मेलनको आयोजनाका लागि तथा अन्तराष्ट्रिय समन्वय परिषदको बैठकबाट पारित गरिनु पर्ने विभिन्न विषयसंग सम्बन्धित प्रस्तावहरु पेश गर्ने ।
२२.६.७. सम्बन्धित क्षेत्रमा राष्ट्रिय समन्वय परिषदहरु गठन गर्ने र राष्ट्रिय समन्वय परिषदहरुबीच संयोजन गर्ने ।

२२.७. क्षेत्रीय उप संयोजक

- २२.७.१. आवश्यकता बमोजिम क्षेत्रीय संयोजकलाई सहयोग गर्ने ।
२२.७.२. संयोजकको अनुपस्थितिमा निजले तोके बमोजिमको कार्य गर्ने ।
२२.७.३. तोकिएका अन्य कार्यहरु गर्ने ।

२२.८. महिला संयोजक (चौथो अन्तराष्ट्रिय महाधिवेशन द्वारा थप)

- २२.८.१. विश्व भरिका गैर आवासीया महिलाहरुलाई संयोजन गर्दै नेपाल र नेपालीको हितकालागि उनीहरुको सामुहिक प्रयत्नलाई व्यवस्थित र प्रभावकारी पार्न सञ्जाल विस्तार गर्ने कामको संयोजन गर्ने ।
२२.८.२. राष्ट्रिय समन्वय परिषदमा मनोनित महिला संयोजकहरुलाई संयोजन गर्ने, आवधिक विवरण लिने, महिलाहरु संग सम्बन्धित विभिन्न कार्यक्रमहरु तय गर्न आवश्यक सहयोग गर्ने । (थप गर्ने)
२२.८.३. राष्ट्रिय समन्वय परिषदको मातहतमा रहि सम्बन्धित राष्ट्रिय समन्वय परिषदको महिला संयोजकको अगुवाइमा विभिन्न मुलुकहरुमा नारी निकुञ्ज नामक महिलाहरुको साझा सञ्जाल स्थापना गर्न सहयोग गर्ने ।

- २२.८.४ अन्तराष्ट्रिय समन्वय परिषदका बैठकहरूमा भाग लिने, आइसिसि समक्ष नारी निकुञ्ज सम्बन्धित आवधिक विवरण प्रस्तुत गर्ने ।
- २२.८.५ अन्तराष्ट्रिय समन्वय परिषदका निर्णयहरू विभिन्न राष्ट्रिय समन्वय परिषद मातहत गठित नारी निकुञ्जहरूमा कार्यान्वयन गराउने ।
- २२.८.६ अन्तराष्ट्रिय समन्वय परिषदले तोकेका अन्य कार्यहरू गर्ने ।

२२.९ महिला उपसंयोजक (चौथो अन्तराष्ट्रिय महाधिवेशन द्वारा थप)

- २२.९.१ आवश्यकता बमोजिम महिला संयोजकलाई सहयोग गर्ने ।
- २२.९.२ महिला संयोजकको अनुपस्थितिमा नीजले तोके बमोजिमको कार्य गर्ने ।
- २२.९.३ तोकिएका अन्य कार्यहरू गर्ने ।

२२.१० युवा संयोजक

- २२.१०.१ विश्व भरिका गैर आवासीय युवाहरूलाई संयोजन गर्दै नेपाल र नेपालीको हितकालागि युवाहरूको सामुहिक प्रयत्नलाई व्यवस्थित र प्रभावकारी पार्न सञ्जाल विस्तार गर्नेकामको संयोजन गर्ने ।
- २२.१०.२ राष्ट्रिय समन्वय परिषदमा मनोनित युवा संयोजकहरूलाई संयोजन गर्ने, आवधिक विवरण लिने, युवासंग सम्बन्धित विभिन्न कार्यक्रमहरू तय गर्ने आवश्यक सहयोग गर्ने ।
- २२.१०.३ अन्तराष्ट्रिय समन्वय परिषदका बैठकहरूमा भाग लिने, आइसिसि समक्ष युवा गतिविधिहरूको आवधिक विवरण प्रस्तुत गर्ने ।
- २२.१०.४ अन्तराष्ट्रिय समन्वय परिषदका निर्णयहरू सम्बन्धित क्षेत्रमा कार्यान्वयन गराउने ।
- २२.१०.५ अन्तराष्ट्रिय समन्वय परिषदले तोकेका अन्य कार्यहरू गर्ने ।

२२.११ युवा उपसंयोजक

- २२.११.१ आवश्यकता बमोजिम युवा संयोजकलाई सहयोग गर्ने ।
- २२.११.२ युवा संयोजकको अनुपस्थितिमा नीजले तोके बमोजिमको कार्य गर्ने ।
- २२.११.३ तोकिएका अन्य कार्यहरू गर्ने ।

२२.१२ सदस्य :

- २२.१२.१ अन्तराष्ट्रिय समन्वय परिषद सदस्यले आफुले प्रतिनिधित्व गरेको देशको राष्ट्रिय समन्वय परिषदको प्रतिनिधित्व गर्ने ।
- २२.१२.२ राष्ट्रिय समन्वय परिषदबाट सञ्चालित विविध कार्यक्रमहरू एवं दिइएका निर्देशनहरूको पालना र कार्यान्वयनका सम्बन्धमा आफ्नो राय सहित सम्बन्धित क्षेत्रीय संयोजक समक्ष अर्धवार्षिक कार्य विवरण पेश गर्ने ।
- २२.१२.३ सम्बन्धित क्षेत्रीय संयोजकको निर्देशन बमोजिमका कार्यहरू गर्ने ।
- २२.१२.४ सम्बन्धित मुलुकमा सम्पन्न गरिनु पर्ने कार्यहरूको संयोजन सहित विभिन्न प्रस्ताव गर्ने ।
- २२.१२.५ राष्ट्रिय समन्वय परिषदको बैठकमा भाग लिने ।
- २२.१२.६ अन्तराष्ट्रिय समन्वय परिषदको बैठकमा भाग लिने ।
- २२.१२.७ अन्तराष्ट्रिय समन्वय परिषदबाट पारित निर्णयहरू कार्यान्वयन गर्ने ।

२२.१३ मनोनित सदस्य

- २२.१३.१ अन्तराष्ट्रिय समन्वय परिषदले कम्तिमा ५ जना महिला प्रतिनिधि सहित बढीमा १५ जना सम्म मनोनित सदस्यहरू निश्चित समयावधिको लागि मनोनित गर्न सक्नेछ । यसरी मनोनित सदस्यहरूमा युवाहरूको प्रतिनिधित्व समेत रहनु पर्नेछ । (चौथो अन्तराष्ट्रिय महाधिवेशन द्वारा हटाइएको) यी सदस्यहरूको पदावधि परिषदको पदावधि समाप्त भए पछि स्वतः समाप्त हुनेछ ।
- २२.१३.२ विधानको धारा २२.९.१ बमोजिम विभिन्न विषयहरूमा संघको केन्द्रीय तहमा रहि योगदान गर्न सक्ने व्यक्तिहरूको रूपमा मनोनित अन्तराष्ट्रिय समन्वय परिषदका सदस्यहरूले अन्तराष्ट्रिय समन्वय परिषदले तोके बमोजिमका जिम्मेवारी हरु पुरा गर्ने ।

परिच्छेद - ७

२३. राष्ट्रिय समन्वय परिषद

- २३.१ एउटा देश भित्र बसोबास गर्ने घटीमा १० जना गैर आवासीय नेपालीहरू मिलेर राष्ट्रिय समन्वय परिषद स्थापना गर्न सक्नेछन् ।
- २३.२ यो विधानको वृहत संरचना भित्र रहेर आफू बसोबास गर्ने मुलुकको स्थानीय कानून बमोजिम राष्ट्रिय समन्वय परिषदको दर्ता गरिनेछ ।

२३.३. राष्ट्रिय समन्वय परिषदको गठन तथा कार्यसमितिको ढाँचा देहाय बमोजिमको हुनु पर्नेछ ।

अध्यक्ष	१
उपाध्यक्ष	२
संयोजक (सचिव)	१
सह संयोजक (सहसचिव)	१
कोषध्यक्ष	१

सदस्यहरु न्यूनतम ४ देखि अधिकतम २१ जना रहने छन् । राष्ट्रिय समन्वय परिषदले २१ जना सदस्यहरु मध्ये आवश्यकता अनुसार मनोनित सदस्यहरुको संख्या तोक्न सक्नेछ ।

२३.४. यो विधानको अधीनमा रही समस्त संघको उद्देश्यहरु र लक्ष्य अनुरूप सम्बन्धित मुलुकसाग सम्बद्ध रहेका विषयमा राष्ट्रिय समन्वय परिषदले अधिकतम स्वायत्तताको उपभोग गर्नेछ ।

२३.५. यो विधानका धाराहरु, अन्तराष्ट्रिय समन्वय परिषदसंग सम्बन्धित नियमहरु र तिनीहरुमा आवश्यकताअनुसार बेला बेलामा गरिएका परिवर्तनहरु राष्ट्रिय समन्वय परिषदको क्रियाकलापमा लागू हुनेछन् ।

२३.६. राष्ट्रिय समन्वय परिषदको लेटरहेड, शपथ, कार्यालयको छाप, सदस्यता आवेदन फाराम, सदस्यको परिचयपत्र र प्रतिक चिन्ह यस विधानको अनुसूचिमा तोकिए बमोजिम हुनेछ ।

२३.७. राष्ट्रिय समन्वय परिषदको राष्ट्रिय अधिवेशनबाट पारित आफ्नो छुट्टै विधान हुनेछ तर राष्ट्रिय समन्वय परिषदको विधान संघको विधानसंग बाकिने गरी बनाइने छैन ।

२३.८. राष्ट्रिय समन्वय परिषदका कार्यकारी समितिको पदावधि २ वर्षको हुनेछ ।

२४. राष्ट्रिय महाधिवेशन

२४.१. प्रत्येक राष्ट्रिय समन्वय परिषदको राष्ट्रिय अधिवेशन अन्तराष्ट्रिय महाधिवेशन र विश्व सम्मेलनको मिति बढिमा ६ महिना बाँकी रहने गरि राष्ट्रिय महाधिवेशन सम्पन्न गर्नु पर्नेछ । सोही राष्ट्रिय महाधिवेशनले नै अन्त राष्ट्रिय समन्वय परिषदकालागि देशको प्रतिनिधित्व गर्ने सदस्यको निर्वाचन गर्नेछ ।

२४.२. राष्ट्रिय महाधिवेशन ~~राष्ट्रिय समन्वय परिषदको सर्वोच्च अंग हुनेछ~~ र राष्ट्रिय महाधिवेशन (चौथो अन्तराष्ट्रिय महाधिवेशन द्वारा हटाइएको) दुई वर्षमा एक पटक सम्पन्न हुनेछ ।

२४.३. संघका पञ्जिकृत सदस्यहरुलाई आफू बसोबास गर्ने देशको राष्ट्रिय महाधिवेशनमा भाग लिने हक हुनेछ ।

२४.४. राष्ट्रिय महाधिवेशनले अन्तराष्ट्रिय समन्वय परिषदमा सम्बन्धित देशको प्रतिनिधित्व गर्नकालागि अन्तराष्ट्रिय महाधिवेशनमा उपस्थित हुनेगरि पञ्जिकृत सदस्यहरु मध्येबाट अन्तराष्ट्रिय समन्वय परिषदको कार्यकारी सदस्यको निर्वाचन गर्नेछ ।

२५. राष्ट्रिय समन्वय परिषदको अधिकार र कर्तव्य

२५.१. राष्ट्रिय समन्वय परिषदले संघको पञ्जिकृत सदस्यता सम्बन्धित मुलुक भित्रका गैर आवासीय नेपालीहरुलाई जारी गर्ने अधिकार हुनेछ ।

२५.२. राष्ट्रिय समन्वय परिषदलाई संघको विधानको वृहत संरचना भित्र रही क्षेत्रीय वा शाखा समितिहरु गठन गर्ने, विघटन गर्ने र तिनीहरुलाई निर्देशन जारी गर्ने अधिकार हुनेछ ।

२५.३. राष्ट्रिय समन्वय परिषदलाई संघको भावना विपरित कार्य गर्ने वा संघ वा राष्ट्रिय समन्वय परिषदको विधानको उल्लंघन गर्ने सम्बन्धित राष्ट्रिय समन्वय परिषदमा पञ्जिकृत (चौथो अन्तराष्ट्रिय महाधिवेशन द्वारा थप) परिषदको (चौथो अन्तराष्ट्रिय महाधिवेशन द्वारा हटाइएको) कुनै पनि सदस्यलाई सदस्यताबाट निलम्बन वा निस्काशन गर्ने अधिकार हुनेछ । यस प्रकार निस्काशन वा निलम्बन गरिएको व्यक्तिलाई उचित सुनवाडको अवसर दिइनेछ र राष्ट्रिय परिषदको निर्णय उपर निर्णय भएको मितिले ३० दिन भित्र सम्बन्धित सदस्यले अन्तराष्ट्रिय समन्वय परिषदमा उजुरी गर्न सक्नेछन् र अन्तराष्ट्रिय समन्वय परिषदको निर्णय अन्तिम हुनेछ ।

२५.४. राष्ट्रिय समन्वय परिषदले आफुले सञ्चालन गरेका सम्पूर्ण क्रियाकलापहरुको अर्धवार्षिक विवरण क्षेत्रीय संयोजक समक्ष पेश गर्नु पर्नेछ ।

२५.५. राष्ट्रिय समन्वय परिषदलाई राष्ट्रिय अधिवेशनकालागि दर्ता शुल्क तोक्ने अधिकार हुनेछ ।

२५.६. राष्ट्रिय समन्वय परिषदले पञ्जिकृत सदस्यता शुल्क सदस्यता वितरण गरेको मितिले ३० दिन भित्र अन्त राष्ट्रिय परिषदलाई पठाउनु पर्नेछ । र सदस्यता शुल्क प्रत्येक ६ महिनामा एकमुष्ट अन्तराष्ट्रिय परिषदलाई पठाउनु पर्नेछ ।

२५.७. राष्ट्रिय समन्वय परिषदले संघको अन्तराष्ट्रिय महाधिवेशन र विश्व सम्मेलनमा उपस्थित हुनका लागि दर्ता भएका पञ्जिकृत सदस्यहरुको अभिलेख कायम गर्नेछ र दर्ता विवरण संघको सचिवालयलाई पठाउनु पर्नेछ ।

परिच्छेद - ८

२६. संघका कोषहरु

२६.१. संघको कोषमा पञ्जिकृत सदस्यता शुल्क विभिन्न व्यक्तिहरुबाट प्राप्त अनुदान, राष्ट्रिय समन्वय

परिषदबाट प्राप्त अनुदान रकम र संघको विभिन्न क्रियाकलाप मार्फत प्राप्त हुने रकमहरु सम्मेलन हुनेछन् ।

- २६.२. संघको लागि प्राप्त हुने सम्पूर्ण कोषको रकमहरुको व्यवस्थापन कोषाध्यक्षले अन्तराष्ट्रिय समन्वय परिषदको निगरानीमा गर्नेछ । अन्तराष्ट्रिय समन्वय परिषदलाई संघको हित हुने गरी कोषको रकमहरुको खर्चलाई नियन्त्रण गर्ने वा स्वीकृति दिने अधिकार हुनेछ ।
- २६.३. अन्तराष्ट्रिय समन्वय परिषदले संघको आफ्नो नामको बैंक खातामा रकमहरु राख्नेछ र अध्यक्ष तथा कोषाध्यक्ष वा अध्यक्ष र कोषाध्यक्षले मनोनित गरेका आआफ्ना प्रतिनिधिहरु २ (दुई) जनाको हस्ताक्षरबाट सञ्चालन हुनेछ । अध्यक्ष वा कोषाध्यक्ष आफ्ना प्रतिनिधिहरुले गरेका सम्पूर्ण कामकलागी जिम्मेवार हुनेछन् । (चौथो अन्तराष्ट्रिय महाधिवेशन द्वारा थप)ले गरेका निजहरुले कोषाध्यक्ष तथा अध्यक्षबाट मनोनित एक एक सदस्यलाई संयुक्तरूपमा संघको लेखाको व्यवस्थापन गर्न एवं चेकमा हस्ताक्षर गर्न अधिकार प्रदान गर्नेछ । (चौथो अन्तराष्ट्रिय महाधिवेशन द्वारा हटाइएको)
- २६.४. अन्तराष्ट्रिय समन्वय परिषदले विभिन्न उद्देश्यहरुकालागि देहाय बमोजिमका कोषहरु स्थापना गर्न सक्नेछ ।
- २६.४.१. **साधारण कोष :-** अन्तराष्ट्रिय समन्वय परिषदले संघको सम्पूर्ण खर्चपूर्ति गर्नको लागि एक साधारण कोष स्थापना गर्नेछ । यस कोष अर्न्तगत पञ्जिकृत सदस्यता शुल्क, संघको प्रकाशनबाट प्राप्त हुने रकम, अन्तराष्ट्रिय समन्वय परिषद वा राष्ट्रिय समन्वय परिषदले विभिन्न क्रियाकलाप आयोजना गरी उठाएको रकम र अनुदान रकमहरु पर्नेछन् ।
- २६.४.२. **सामाजिक कल्याण कोष :-** अन्तराष्ट्रिय समन्वय परिषदले विशेष प्रकारका मानविय कल्याणका परि योजना सञ्चालन गर्नको लागि एउटा सामाजिक कल्याण कोष स्थापना गर्न सक्नेछ । कुनै संघ, संस्था, कम्पनी वा अन्य निकाय र व्यक्तिगत रुपबाट प्राप्त अनुदान रकम नै यस कोषको श्रोत हुनेछ । अन्तराष्ट्रिय समन्वय परिषदले परियोजनाको अनुगमन गर्न एक विशेष समिति गठन गर्न सक्नेछ ।
- २६.४.३. **अन्य कोषहरु :-** संघको उद्देश्य प्राप्त गर्नका लागि अन्तराष्ट्रिय समन्वय (चौथो अन्तराष्ट्रिय महाधिवेशन द्वारा थप)परिषदले आवश्यक ठानेमा अन्य विभिन्न कोषहरु स्थापना गर्न सक्नेछ ।

२७. संघको लेखा

कार्यालयका पदाधिकारीहरुले संघको आय व्ययसग सम्बन्धित देहायका कुराहरु नेपालको तथा लेखा परीक्षण मापदण्ड अनुसार राख्नु पर्नेछ । यो धाराको प्रयोजनकालागि अन्तराष्ट्रिय समन्वय परिषदले लेखा परिक्षकको नियुक्ति तथा लेखापरिक्षकको पारिश्रमीक तोक्नेछ ।

२८. बैंक खाता

संघको बैंक खाता संघको नाउमा अन्तराष्ट्रिय समन्वय परिषदले सञ्चालन गर्नेछ । खाताबाट सबै प्रकार का चेकहरु वा आदेशहरुको भुक्तानीका लागि विधानको धारा २६.३ मा तोकिए बमोजिमका दुई जना पदाधिकारी वा निजहरुले तोकिएको दुई जना व्यक्ति (चौथो अन्तराष्ट्रिय महाधिवेशन द्वारा थप)बाट सही गरिनेछ ।

परिच्छेद-९

२९. विधानको संशोधन

- २९.१. यस विधानको कुनै पनि धारा, उपधाराको संशोधन खारेजी थप घट वा परिवर्तन गर्ने प्रस्ताव अन्तराष्ट्रिय समन्वय परिषदको पदाधिकारी सदस्यहरु मध्ये २५(पच्चिस) प्रतिशत (चौथो अन्तराष्ट्रिय महाधिवेशन द्वारा थप)ले पेश गर्न सक्नेछन् । यसरी पेश गरिएको प्रस्ताव अन्तराष्ट्रिय (चौथो अन्तराष्ट्रिय महाधिवेशन द्वारा थप) महाधिवेशन वा विशेष महाधिवेशनमा (चौथो अन्तराष्ट्रिय महाधिवेशन द्वारा हटाइएको) उपस्थित दुई तिहाई बहुमतबाट पारित गर्न सकिनेछ ।
- २९.२. विधानको कुनै धाराहरु संशोधन वा खारेज गर्ने प्रस्ताव पारित भएमा सो प्रस्ताव तत्कालै लागू हुनेछ ।

३०. निष्काशन

अन्तराष्ट्रिय समन्वय परिषदका पदाधिकारी वा कार्यकारी सदस्यहरुले संघलाई नोक्सानी पुऱ्याउने कुनै खराब आचरण गरेको ठहर भएमा राजिनामा दिन लगाइनेछ । यदि सो व्यक्तिले राजिनामा दिन इन्कार गरेमा अन्तराष्ट्रिय समन्वय परिषदको बैठकमा उपस्थित सदस्यहरुको सामान्य बहुमतबाट निजलाई निष्काशन गर्न सकिनेछ । यसरी निष्काशन गर्नुपूर्व निजले गरेको आचरणको बारेमा ३० दिन भित्र स्पष्ट गर्ने उचित अवसर दिइनेछ । यस धाराको प्रयोजनकालागि अन्तराष्ट्रिय समन्वय परिषदले एक अनुशासन समितिको गठन गर्न सक्नेछ ।

३१. विधानको व्याख्या

यो विधानको व्याख्या गर्ने अधिकार अन्तराष्ट्रिय परिषदबाट स्थापित विधान सम्बन्धी समितिमा अन्तर्निहित हुनेछ । अन्तराष्ट्रिय परिषदले एक तीन सदस्यीय विधान सम्बन्धी समिति गठन गर्नेछ, र ती सदस्यहरुले आफू मध्येबाट समितिको अध्यक्ष चयन गर्नेछन् ।

३२. **अन्य संघ संस्थाहरुसागको सहकारिता**
संघले यस विधानमा उल्लेख गरिएका उद्देश्यहरु प्राप्तिका लागि नेपाली एवं गैर नेपाली संघ संस्थाहरूसँग समन्वय गर्न सक्नेछ ।
३३. **अन्तराष्ट्रिय समन्वय परिषदको विघटन**
सम्पूर्ण पञ्जिकृत सदस्यहरुको साधारण बहुमतले चाहेमा अन्तराष्ट्रिय समन्वय परिषद विघटन हुनेछ । अन्तराष्ट्रिय समन्वय परिषद विघटन भएको मितिले बढिमा ३ महिना भित्र विशेष महाधिवेशनको बैठकबसी नया अन्तराष्ट्रिय समन्वय परिषदको निर्वाचन सम्पन्न गर्नु पर्नेछ ।
३४. **संघको खारेजी**
विश्वभरका कूल पञ्जिकृत सदस्यहरु मध्ये पचहत्तर प्रतिशत सदस्यहरुले संघको राष्ट्रिय समन्वय परिषदहरुको राष्ट्रिय महाधिवेशनहरुमा (चौथो अन्तराष्ट्रिय महाधिवेशन द्वारा थपे) अन्तराष्ट्रिय महाधिवेशन वा विशेष अन्तराष्ट्रिय महाधिवेशनमा (चौथो अन्तराष्ट्रिय महाधिवेशन द्वारा हटाइएको) संघको खारेजी गर्ने निर्णय गरेमा संघको खारेजी हुनेछ । यस्तो खारेजी निर्णय भएको मितिले ६ महिना पछि प्रभावित हुनेछ । खारेजी गर्ने सदस्यहरुको निर्णय बमोजिम संघको सम्पूर्ण सम्पत्ति नेपाल सरकारलाई हस्तान्तरण गरिनेछ ।
३५. **लागू हुने कानून**
यो विधान र संघको हकमा नेपालको कानून लागू हुनेछ ।

अनुसूची-१

संघको प्रतिक चिन्ह

दुई अर्ध वृत्तको घेरा भित्र अंग्रेजी ठूलो अक्षरमा NRNA लेखिएको माथि दुई हिमालयहरुको बीचमा उदाउदै गरेको सूर्य र तल्लो अर्ध वृत्तमा अंग्रेजीभाषाको ठूलो अक्षरमा FOR NEPALI BY NEPALI लेखिएको चिन्ह नै संघको प्रतिक चिन्हको नमुना हुनेछ ।

प्रतिक चिन्हको नमुना

उदाउदै गरेको सूर्यले गैरआवासीय नेपालीहरुको अभिलाषा, दुई हिमालयहरुले नेपाल ,NRNA ले गैर आवासीय नेपालीहरु , FOR NEPALI BY NEPALI ले संघको मन्त्र र दुई अर्ध वृत्तहरुको घेराले पृथ्वीको प्रतिनिधित्व गर्छ ।

अनुसूची-२

कार्यालयको छाप

संघको अन्तराष्ट्रिय समन्वय (चौथो अन्तराष्ट्रिय महाधिवेशन द्वारा थप) परिषद र राष्ट्रिय समन्वय (चौथो अन्तराष्ट्रिय महाधिवेशन द्वारा थप) परिषदको कार्यालयको छाप गोलाकार, गोलाकार भित्र नेपाली र अंग्रेजी भाषामा संघको “नाम गैर आवासीय नेपाली संघ ” , “ Non-Resident Nepali Association’ लेखिएको र त्यस भित्र दुई अर्ध गोलाकार वृत्तहरु, तिनीहरुको बीचमा NRNA. ICC र NRNA NCC – (सम्बन्धित देशको नाम)लेखिएको अंग्रेजी ठूलो अक्षरको माथि दुई हिमालयको चुचुराहरुको बीचमा उदाउदै गरेको सूर्य र तल अंग्रेजी अक्षरमा FOR NEPALI BY NEPALI लेखिएको वाक्य हुनेछ ।

अनुसूची - ३

कार्यालयको लेटर हेडको नमुना अंग्रेजी भाषामा देहाय बमोजिम हुनेछ :

अनुसूची - ४

आवेदन फारमको नमुना

अनुसूची - ५

संघको परिचयपत्रको नमुना अंग्रेजी भाषामा देहाय बमोजिम हुनेछ :

अनुसूची - ६

शपथ

म सत्यनिष्ठापूर्वक एवं विवेकपूर्वक सपथ लिन्छु कि यो विधान र यसको अधीनमा बन्ने नियम, उपनियमहरुको पालना गर्नेछु । म कहिल्यै पनि विधानले मलाई दिएका अख्तियारीको दुरुपयोग गर्ने एवं पदको गोपनीयता भंग गर्ने कार्य गर्ने छैन । म गैर आवासीय नेपाली संघको मुख्य र मान्यताहरुलाई सदा सर्वोत्कृष्टताकासाथ आत्मासात गर्ने मेरो प्रतिवद्धतालाई अभिव्यक्त गर्दछु ।